

STOWARZYSZENIE WARSZAWSKI HACKERSPACE
Michał Kłosiński, Anna Olszewska

**SPOŁECZNE SIECI WSPARCIA
NA MURANOWIE**

STOWARZYSZENIE WARSZAWSKI HACKERSPACE
Michał Kłosiński, Anna Olszewska

SPOŁECZNE SIECI WSPARCIA NA MURANOWIE

Publikacja powstała jako rezultat projektu „Generator Innowacji. Sieci wsparcia 2” nr umowy POWR.04.01.00-00-I104/19 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Warszawa, 2022 r.

4	WSTĘP
4	BARIERY ARCHITEKTONICZNE W KONTEKŚCIE TESTOWANEJ INNOWACJI
5	CHARAKTERYSTYKA TESTOWANEGO OBSZARU I ODBIORCY
6	SKĄD POMYSŁ NA TESTOWANIE INNOWACJI?
6	SCHODOŁAZY
7	SCHODOŁAZY – koszty
9	SCHODOŁAZY – typy maszyn
12	SCHODOŁAZY – dodatkowe informacje
12	PRZYGOTOWANIA DO WDROŻENIA INNOWACJI
13	PROMOCJA DZIAŁANIA, METODY DOTARCIA DO ODBIORCÓW
14	NIEZBĘDNIK INNOWATORA
15	REGULAMIN – podstawa prawidłowej realizacji działania
17	KOMUNIKACJA PODSTAWĄ KOMFORTU ODBIORCY
18	MOBILNOŚĆ – TRANSPORTOWANIE SCHODOŁAZU
19	PUNKT KONTAKTOWY
20	SIECIOWANIE
21	POGODA – KIEDY ZACZAĆ
21	PODSUMOWANIE
23	ZAŁĄCZNIKI

WSTĘP

Ten podręcznik kierujemy do przyszłych grup użytkowników testowanej przez nas innowacji w ramach „Generatora Innowacji. Sieci wsparcia 2”, jakimi mogą być samorzady, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy sąsiedzkie, czy różnego typu organizacje kierujące swoje działania dla seniorów. Tworząc ten podręcznik, staraliśmy się zebrać wszelkie, niezbędne informacje do uruchomienia jej zarówno na innych warszawskich dzielnicach, osiedlach, ale także w innych miastach Polski. W podręczniku znajdują się dokładnie opisane strategie, jakimi się kierowaliśmy, elementy składowe innowacji, nasze spostrzeżenia z etapu testowania, oraz przydatne dokumenty, które załączyliśmy na końcu tego podręcznika.

BARIERY ARCHITEKTONICZNE W KONTEKŚCIE TESTOWANEJ INNOWACJI

Niezależnie, czy mieszkasz w małej miejscowości, czy dużej aglomeracji, jak np. Warszawa, problem barier architektonicznych wciąż występuje. W wielu obiektach użyteczności publicznej, urzędach, placówkach kultury obiektach oświatowych, obiektach służby zdrowia, lokalach gastronomicznych bariery architektoniczne są na bieżąco likwidowane. Co jeśli barierą nie jest obiekt użyteczności publicznej, a stało się nasze własne mieszkanie? To samo mieszkanie, które jeszcze trzydzieści lat temu było ostoją bezpieczeństwa i spokoju. Choć niewiele mówi się o tym w mediach, to problem już jest duży i z czasem będzie coraz bardziej narastał.

W przestrzeni funkcjonować zaczęło pojęcie noszące nazwę „syndromu IV piętra”. Dotyczy ono barier, na jakie natrafiają osoby z niepełnosprawnością fizyczną, a także osoby starsze mające trudności z poruszaniem się z racji wieku. Czwarte piętro to pewna przenośnia oznaczająca symboliczne bariery, które są dla nich nie do pokonania.

Z badań przeprowadzonych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych z 2012 roku oraz naszych obserwacji wiemy, iż seniorzy zamieszkują głównie stare zasoby mieszkaniowe, często nieposiadające wind. Tworzy to barierę ograniczającą ich samodzielność, czy możliwość uczestnictwa w życiu społecznym. Problem dotyczy przede wszystkim seniorów mieszkających na 3 lub 4 piętrze niskiego bloku. Doświadczenie nabyte podczas testowanej przez nas innowacji pokazało nam jednak, że barierą może być nawet parę schodków dzielących mieszkanie seniora od chodnika. Pokonywanie wielu stopni w drodze po zakupy lub do przychodni staje się dla nich w końcu nieosiągalnym wyzwaniem i sprawia, że w obliczu dużego zmęczenia i ograniczonej sprawności rezygnują z wychodzenia z domu.

Wydaje nam się, że w nowych budynkach wielorodzinnych winda jest już właściwie standardem, choć nie udało nam się dotrzeć do statystyk na ten temat. Odbiorcy naszej innowacji są mieszkańcami starszych budynków, więc nie mieliśmy też szansy, aby potwierdzić tę informację podczas obserwacji. Faktem jest jednak, że w starszych blokach do 15 metrów wybudowanych przed 1995 rokiem dźwigu osobowego próżno szukać. Dobudowa windy w tych budynkach jest w większości przypadków możliwa i pewnie znacząco wpłynęłaby na komfort życia wszystkich mieszkańców, a zwłaszcza seniorów. Pomimo różnorodnej architektury budynków z technicznego punktu widzenia jest to w większości przypadków możliwe. Niestety z formalnego punktu widzenia szanse są zazwyczaj nikłe. Niestety budynki te zgodnie z obowiązującymi przepisami nie muszą posiadać dźwigu osobowego, co jeszcze bardziej zmniejsza szanse na zmianę sytuacji mieszkańców. Takie przedsięwzięcie wiąże się z ogromnymi kosztami, koniecznością uzyskania zgody ze strony większości lokatorów, zgłoszeniem formalnym do zarządu spółdzielni bądź do osoby administrującej wspólnotą, uzyskania szeregu akceptacji ze strony odpowiednich urzędów i instytucji, przygotowanie projektu przez uprawnionego architekta, pozwolenie właściciela terenu, na którym stoi budynek oraz zwiększenie przydziału mocy z zakładu energetycznego. Zapewne wiąże się to z wieloma innymi formalnościami, o których nie mamy nawet pojęcia.

CHARAKTERYSTYKA TESTOWANEGO OBSZARU I ODBIORCY

Obszarem, na którym testowaliśmy innowację, jest warszawski Muranów, czyli historyczna część miasta położona w dzielnicach Wola i Śródmieście. Na tym obszarze znajduje się wiele niskich bloków mieszkalnych i starych kamienic nieposiadających wind. Nie byliśmy w stanie dotrzeć do informacji czy statystyk dotyczących liczby czteropiętrowych bloków, bez wind na testowanym przez nas obszarze. Z obserwacji, jakie poczyniliśmy w trakcie przygotowań do testowania innowacji i samej realizacji, wiemy, że jest ich wiele.

Odbiorcami realizowanych przez nas działań były kobiety w wieku senioralnym zamieszkujące obszar warszawskiego Muranowa. Seniorki biorące udział w testowaniu innowacji były w wieku między 80-98 lat. Co nas zaskoczyło to fakt, że mężczyźni nie chcieli korzystać z testowanej przez nas innowacji, nawet mający poważne trudności w poruszaniu się. Przypuszczamy, że mogą wstydzić się swojej „niesprawności”, co prawdopodobnie jest pokłosiem kultury patriarchalnej i czasów, w których dorastali, gdzie byli silni, sprawni.

SKĄD POMYSŁ NA TESTOWANIE INNOWACJI?

Zdecydowaliśmy się na realizację innowacji z dwóch powodów. Pierwszym z nich jest nasze przywiązanie do warszawskiego Muranowa, gdzie od lat mieszkamy.

Stąd wiemy, że problem „syndromu IV piętra” dotyka wielu naszych sąsiadów, którzy próbowali już wystosowywać pisma do różnych instytucji z prośbą o rozwiązanie problemu. Niestety nie przyniosły one żadnej zmiany.

Drugi jest bardziej osobisty, ponieważ dotyczy sytuacji z naszego życia. Mieszkając przy ulicy Andersa w Warszawie, mieliśmy okazję obserwować rytuały naszego ok. 90-letniego sąsiada. Spotykaliśmy go podczas posiłków w pobliskim barze mlecznym, czy podczas spacerów. Z czasem widywaliśmy go coraz rzadziej. Nie wychodził już na spacer, w barze mlecznym pojawiał się tylko sporadycznie. Pewnego dnia Michał pod naszym mieszkaniem spotkał zdezorientowanego sąsiada, któremu pomyliła się klatka schodowa. Pan szukał swojego mieszkania, był bardzo zagubiony. Pomimo wsparcia Michała, zejście z trzeciego piętra było dla niego bardzo trudne z racji jego wieku i trwało ok. 20 minut.

Zaczęliśmy więc zagłębiać się w tematykę możliwości wsparcia seniorów, będących w sytuacji podobnej do naszego sąsiada. Szukaliśmy możliwości likwidowania barier architektonicznych w blokach mieszkalnych, które moglibyśmy zrealizować dużo niższym kosztem, bez konieczności uzyskiwania pozwoleń, wypełniania ogromu papierologii i angażując przy tym lokalną społeczność. W ten sposób trafiliśmy na SCHODOŁAZY.

SCHODOŁAZY

Podstawowym elementem umożliwiającym zrealizowanie innowacji jest schodołaz, zwany też transporterem schodowym.

Przeznaczeniem schodołazów jest pokonywanie schodów oraz kondygnacji w dowolnej lokalizacji. Pozwalają one w prosty i wygodny sposób transportować po schodach osoby z niepełnosprawnością, ale także starsze czy chore, z różnego rodzaju dysfunkcjami narządu ruchu.

Niezaprzeczalnym atutem schodołazów jest ich mobilność. Można je zastosować niemal w każdym budynku oraz złożyć i przewieźć zwykłym autem, czy rowerem cargo w dowolne miejsce. Schodołaz, w przeciwieństwie do windy schodowej, nie wymaga montażu ani dokonywania zgłoszenia w Urzędzie Dozoru Technicznego.

Kiedy zatem nie ma możliwości zastosowania windy lub platformy, warto wiedzieć, że są jeszcze inne możliwości, które dadzą szansę na swobodne pokonywanie schodów. Trzeba tylko wybrać, jaki rodzaj byłby w konkretnej sytuacji odpowiedni. Większość znajdujących się na rynku modeli wymaga wprawdzie pomocy opiekuna, ale są także takie, z których może korzystać sam niepełnosprawny.

Schodołazy dzieli się na kroczące oraz gąsienicowe. Oba rodzaje schodołazów stanowią niezastąpioną pomoc w pokonywaniu bariery architektonicznej, jaką są schody. Schodołazy gąsienicowe są praktycznie bezwstrząsowe.

Natomiast kroczące mają to do siebie, że umożliwiają pokonywanie nawet wąskich i stromych schodów. Podczas testowanej przez nas innowacji mieliśmy możliwość przetestowania obu typów schodołazów, dzięki czemu możemy opisać zarówno ich wady, jak i zalety.

SCHODOŁAZY - koszty

Schodołazy można zakupić na własność, oraz wypożyczyć.

Koszt zakupu maszyny zaczyna się od około 13 tysięcy złotych, a kończy nawet na 30 tysiącach euro (w przypadku maszyn autonomicznych, które nie wymagają obsługi opiekuna). Ceny różnią się w zależności od producenta, wybranego modelu, czy udogodnień, jakie dają. Na szczęście istnieje możliwość wynajęcia urządzenia. Z naszego doświadczenia nawet jak planujecie zakupić schodołaz polecamy, aby najpierw wynająć maszynę na miesiąc. Daje wam to możliwość przetestowania wybranego modelu w waszym środowisku i upewnienie się, czy jest on tym, czego potrzebujecie i czy na pewno spełnia wszystkie oczekiwania waszych odbiorców. Nie polecamy, aby polegać wyłącznie na samodzielnym rozeznaniu, lub spotkaniu z handlowcem, ponieważ może skończyć się to nieudanym zakupem. Zakup schodołazu jest ważną inwestycją, która ma na lata wspierać osoby mające trudności z pokonywaniem schodów w waszym otoczeniu, więc warto podejść do tematu poważnie.

Koszt wynajmu schodołazu może różnić się w zależności od modelu, ale z reguły jest to ok. 4-5 tysięcy zwrotnej kaucji oraz między 400-800 zł miesięcznej opłaty związanej z wynajmem sprzętu (wysokość opłaty uzależniona jest od dostawcy i stopnia zaawansowania danego modelu). Dodatkowo liczyć trzeba koszt wynajmu wózka inwalidzkiego, czyli ok. 150 zł kaucji zwrotnej i 50 zł miesięcznej opłaty. Wynajem ma sens w przypadku krótkoterminowego użytkowania, jak w przypadku testowanej przez nas innowacji. Wynajem może być jak wcześniej wspomnieliśmy dobrą formą przygotowania przed zainwestowaniem w zakup schodołazu. Mamy świadomość, że prywatny zakup schodołazu to ogromny wydatek. Jego cena jest dosyć wysoka. Niestety Narodowy Fundusz Zdrowia nie refunduje zakupu schodołazów, a sam produkt nie posiada nawet kodu NFZ. Jediną możliwością wsparcia zakupu jest dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jest to dofinansowanie na pokonanie barier technicznych, względnie architektonicznych.

Jak sama nazwa wskazuje PFRON udziela dofinansowania wyłącznie osobom niepełnosprawnym. Nie uzyskamy finansowania ze względu na wiek czy trudności w poruszaniu się. Dlatego seniorzy są często wykluczeni z tej formy dofinansowania zakupu schodołazu. Niepełnosprawność musi być stwierdzona orzeczeniem Powiatowego Zespołu Orzekania do spraw Niepełnosprawności. Jedinie orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół Orzekania do spraw Niepełnosprawności uprawnia nas do uzyskania dofinansowania na pokonanie barier technicznych oraz barier architektonicznych ze środków PFRON.

W zależności od regionu wniosek składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie bądź w przypadku miast na prawach powiatu do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy dysponują środkami PFRON. W obu przypadkach właściwymi organami administracyjnymi do rozstrzygnięcia każdej sprawy z wniosku o dofinansowanie pokonania barier technicznych oraz barier architektonicznych są odpowiednio Starosta albo Prezydent Miasta na prawach powiatu. Urzędy, do których składa się wniosek o dofinansowanie, są jedynie jednostkami pomocniczymi organów decyzyjnych. Dlatego decydując się o ubieganie o finansowanie zakupu schodołazu warto upewnić się, że wzór wniosku skierowany jest do właściwego organu, czyli do Starosty lub Prezydenta Miasta. Wniosek można też złożyć bezpośrednio w organie decyzyjnym, z pominięciem PCPR-ów oraz MOPS-ów.

Wniosek o dofinansowanie zakupu wystarczy złożyć w formie zwykłego podania administracyjnego. Wniosek nie musi być złożony na żadnym specjalnym formularzu. Organy często przygotowują wewnętrzne formularze wniosków o dofinansowanie pokonywania barier architektonicznych oraz techniczny, ale mają one jedynie charakter pomocniczy. Nie ma żadnych podstaw prawnych, które wymagałyby złożenia konkretnego formularza (stan na czerwiec 2022 r.).

Co więcej, może zdarzyć się, że formularze przygotowywane przez Organy Pomocnicze są błędne (kierowane są bowiem od początku do niewłaściwego podmiotu). Dlatego na składającym wniosek o dofinansowanie spoczywa odpowiedzialność upewnienia się, do jakiego Organu właściwego powinien kierować wniosek.

Dofinansowanie do zakupu schodołazu może sięgać nawet 95% jego wartości. Górną granicą dofinansowania jest piętnastokrotność średniego miesięcznego wynagrodzenia (stan na czerwiec 2022 r.). Niestety nie zawsze wnioskujący uzyskuje kwotę finansowania, o jaką wnioskował. Może się zdarzyć, że dofinansowanie może być niższe niż 95% wartości zakupu schodołazu. W każdym przypadku warto jednak wnioskować o maksymalną wysokość dofinansowania. Umożliwia to zakupić urządzenie dużo bardziej zaawansowane, a co za tym idzie bezpieczniejsze. Warto zasięgnąć więcej informacji na stronach internetowych, czy w odpowiednich urzędach.

Przykłady stron internetowych poruszających kwestie dofinansowania do zakupu schodołazu ze środków PFRON:

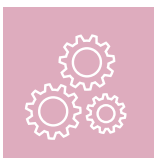
[strona 1](#)

[strona 2](#)

[strona 3](#)

[strona 4](#)

[strona 5](#)

SCHODOŁAZY – typy maszyn

Modelami schodołazów, które testowaliśmy, są:

LG 2020 schodołaz kroczący z krzeselkiem

Schodołaz Liftkar PTR 130 - schodołaz gąsienicowy

Schodołazy kroczące poruszają się po schodach na zasadzie kroków, ponieważ jego kółka przesuwają się stopień po stopniu. Sprawdzają się na schodach zarówno prostych, jak i kręconych. Są idealnym rozwiązaniem do: wąskich klatek schodowych oraz stromych i zakręconych schodów, bez względu na to, z jakiego zostały wykonane materiału. Ich zaletą jest niewielka waga i rozmiar, co daje możliwość swobodnego ich przewozu i użycia w różnych lokalizacjach. Maksymalny udźwig schodołazów kroczących to w większości przypadków 120-130 kg. Urządzenie można kupić w zależności od potrzeb w zestawie z wózkiem inwalidzkim lub fotelikiem. Posiadają one trzystopniową regulację prędkości, pracują w dwóch trybach: ciągłym i przerywanym.

Schodołazy kroczące charakteryzują się dość prostą obsługą, a co więcej, można nimi w bardzo prosty sposób manewrować. Do obsługi tego rodzaju urządzenia potrzebna jest pomoc opiekuna, który będzie nim sterował. Wymagane jest jedynie trzymanie rąk na kolumnie sterowniczej z uruchomionym przyciskiem jazdy. Konstrukcja jest napędzana silnikiem elektrycznym zasilanym akumulatorami, a ładowanie baterii odbywa się przy użyciu ładowarki.

Zalety schodołazu kroczącego: przystosowanie do stromych i wąskich schodów – pokonuje schody o szerokości wynoszącej nawet 60 cm i kącie nachylenia zbliżonym do 50 stopni. Doskonale radzi sobie z ciasnymi zakrętami oraz spocznikami. W niektórych przypadkach jego wykorzystanie stanowi jedyny sposób na likwidację bariery architektonicznej.

Wady schodołazu kroczącego: zastosowanie transportera kroczącego wymaga użycia siły przez opiekuna, który musi przenieść na siebie ok. 25% ciężaru pasażera, więc im cięższy pasażer, tym więcej ciężaru przechodzi na opiekuna. Z naszego doświadczenia (choć testowaliśmy tylko jeden model schodołazu kroczącego) do jego obsługi potrzeba osoby co ma siłę oraz wprawę, ponieważ przy błędnej obsłudze istnieje większe ryzyko wywrotki z seniorem. Nawet poprawnie obsługiwany ma sporo wstrząsów po drodze przy każdym stopniu.

Ważne jest też, aby w przypadku schodołazów z wózkami inwalidzkimi zwrócić uwagę na szerokość wózka, która powinna mieć przynajmniej 42 cm.

Przykładem schodołazów kroczących są:

- Scalacombi Eco S34
- Sano Liftkar PT Uni
- Sano Liftkar PT-S
- LG 2020 lub LG 2030
- Sherpa
- S-Max

Schodołazy gąsienicowe poruszają się na gąsienicach, najeżdżając na krawędzie schodów. Sposób ruchu schodołazu gąsienicowego porównać można do czołgu, który płynnym ruchem porusza się po stopniach schodów na wbudowanych gąsienicach taśmowych. Urządzenie jest bardzo łatwe w obsłudze, dzięki czemu można szybko nauczyć się sterowania nim. Mogą być obsługiwane przez operatora bez większego wysiłku. Schodołazy te najlepiej spisują się na schodach szerokich np. dwubiegowych. Można do nich podpiąć praktycznie każdy wózek. Na w pełni naładowanych bateriach można pokonać do 300 schodów. Niektóre modele posiadają hamulec elektromagnetyczny, co daje gwarancję bezpiecznego użytkowania. Istnieje możliwość rozłożenia schodołazu i przewiezienia go w dowolne miejsce. Przewożenie osoby niepełnosprawnej przy pomocy transportera gąsienicowego jest wygodne zarówno dla pasażera, jak i opiekuna. Operator schodołazu **nie musi podtrzymywać urządzenia**, ani stosować siły, co sprawia, że urządzeniem może sterować nawet **drobna osoba starsza**.

Ważne jest, aby w przypadku schodołazów gąsienicowych, które wymagają dodatkowego montażu wózka inwalidzkiego zwrócić uwagę na szerokość wózka, która powinna mieć przynajmniej 42 cm.

Przykładem schodołazów gąsienicowych są:

- T09
- Climber 1
- Stairmax
- LG 2004 new
- TR-93
- TK 100 – Treppenkuli
- Jolly TGR

Zalety schodołazu gąsienicowego: dostępność dla osób z dużą nadwagą – maksymalny udźwig transportera wynosi 130 kg, a opcjonalnie nawet 160 kg (razem z wózkiem); efektywność – urządzenie z naładowanym akumulatorem może pokonać nawet 1000 stopni; brak wstrząsów – schodołaz porusza się w płynny sposób; uniwersalność – do transportera można podpiąć niemal każdy rodzaj wózka inwalidzkiego.

Wady schodołazu gąsienicowego: z urządzenia nie można korzystać na wszystkich typach schodów (ich maksymalny kąt nachylenia musi wynosić 35 stopni). Schodołazy gąsienicowe, ze względu na długość urządzenia nie radzą sobie na wąskich klatkach schodowych, oraz schodach kręconych. Przy trochę węższych klatkach schodowych zdarzało nam się zahaczać schodołazem o ściany i je rysować czy przybrudzić.

SCHODOŁAZY – dodatkowe informacje

- 1 Waga schodołazów waha się od 25 do 60 kg w zależności od typu i wyposażenia.
- 2 Schodołazy w większości potrzebują obsługi operatora, który obsługuje maszynę. Na rynku dostępne są też schodołazy autonomiczne, które użytkownik może obsłużyć samodzielnie, jednak ich cena jest bardzo wysoka, kosztują nawet 30 tysięcy euro.
- 3 Najlepszy schodołaz to ten, który pomoże rozwiązać problemu barier architektonicznych. Jednak, aby wybrać taki sprzęt, należy przeprowadzić wywiad z osobą potrzebującą. Na rynku nie ma schodołazu uniwersalnego, ponieważ schodołazy na niektóre typy schodów muszą być już specjalistyczne. Każdy przypadek należy rozważać indywidualnie. Według nas, jeśli obsługiwane osoby mieszkają w obiektach o szerszych klatkach schodowych, a schody nie są zbyt strome czy kręcone to najlepszym rozwiązaniem są schodołazy gąsienicowe. W innych przypadkach należy brać pod uwagę schodołazy kroczące.
- 4 Ze względu na bezpieczeństwo odbiorców, po kilku latach użytkowania schodołazu warto pomyśleć o przeprowadzeniu przeglądu i serwisie urządzenia. Trzeba też pamiętać, że akumulatory schodołazów mają ograniczoną żywotność. Powinniśmy wymieniać je średnio co około 3-4 lata w przypadku schodołazów kroczących i około 6 lat przy schodołazach gąsienicowych.
- 5 Obsługa schodołazu nie jest trudna, jednak ze względów bezpieczeństwa ważne jest, aby się jej nauczyć. Zanim zaczniemy pomagać innym, powinniśmy najpierw przejść szkolenie, a następnie pojeździć schodołazem bez pasażera, tak by w momencie pomocy drugiej osobie czuć się pewnie.

PRZYGOTOWANIA DO WDROŻENIA INNOWACJI

Jeżeli rozważacie wdrożenie przetestowanej przez nas innowacji w swoim mieście, dzielnicy czy osiedlu zapewne wiecie, że problem „syndromu IV piętra” u was występuje. Warto przygotować wszystko wcześniej! Co rozumiemy przez przygotowanie? Schodołaz nie jest powszechnie znanym urządzeniem. Sami jeszcze parę lat temu nie mieliśmy pojęcia o istnieniu takiego urządzenia. Nie powinniśmy więc zakładać, że odbiorcy innowacji mają świadomość istnienia takich udogodnień. Doświadczenie nabyte podczas testowania innowacji pokazało nam, że wcześniejsze przygotowanie do wdrożenia jej niezależnie od znajomości naszego otoczenia jest bardzo ważne. Co moglibyście jako przyszli realizatorzy zrobić, aby dobrze się przygotować. Jest wiele możliwości takich jak:

Zorganizowanie wcześniejszych spotkań dla seniorów i opiekunów osób starszych, na których opowiemy o testowanej przez nas innowacji, pokażemy urządzenie i wytłumaczymy, jak działa.

Zaproszenie do siebie badacza, który pomoże w dotarciu do grupy obiorców, która w większości jest mało mobilna. Pozwoli to nam dotrzeć do grupy osób, która na szkoleniu się nie pojawi. Dzięki temu będziecie mogli lepiej zrozumieć ich oczekiwania i potrzeby względem wdrażanej innowacji.

Wcześniejsze przygotowanie do wdrożenia innowacji w waszym regionie, może się stać kluczem do sukcesu w realizacji przedsięwzięcia. Dlatego nawet jak jesteście przekonani, że dobrze znacie potrzeby waszej lokalnej społeczności, to nie powinniście pomijać tego etapu, ponieważ może to nam znacznie ułatwić rozpoczęcie działania.

PROMOCJA DZIAŁANIA, METODY DOTARCIA DO ODBIORCÓW

W dzisiejszych czasach media społecznościowe w wielu realizowanych działaniach są najłatwiejszą i zarazem najskuteczniejszą metodą dotarcia do odbiorców. Jednak realizacja tej innowacji jest dość specyficzna, ponieważ odbiorcami działania są seniorzy, którzy często potrzebują wsparcia opiekuna lub kogoś z rodziny. W naszym przypadku były to seniorki mający między 80-98 lat. Są to osoby, które nie są już tak biegłe w obsłudze nowych technologii, nie obsługują smartfonów, ani mediów społecznościowych. Dlatego obranie tej drogi jako głównego środka promocji działań może okazać się nieskuteczne. Jak w takim razie dotrzeć do osób, które nie wychodzą z domów i nie obsługują mediów społecznościowych? Jest wiele możliwości. Rozważcie roznoszenie ulotek i oklejanie nimi klatek schodowych. Skuteczne mogą okazać się również nawiązanie porozumienia z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, lokalną Przychodnią, Ośrodkami Rehabilitacji NFZ (pielęgniarki środowiskowe mogą wam pomóc w roznoszeniu ulotek), czy nawet lokalną Parafią. W przypadku Instytucji Publicznych należy brać pod uwagę ich wewnętrzne procedury, które niejednokrotnie mogą trwać bardzo długo. Dlatego jeżeli planujecie rozpoczęcie działań w waszym regionie, to już na samym początku warto zrobić rozeznanie, z kim moglibyście nawiązać współpracę. Następnie umówić się na spotkanie z kimś decyzyjnym, aby omówić możliwości nawiązania współpracy. Dzięki temu ominiecie niepotrzebny stres i frustrację związaną z czasochłonnym procesem decyzyjnym i procedowaniem porozumień ze strony Instytucji Publicznych.

Kolejną nieoczywistą, ale niezwykle skuteczną formą dotarcia do seniorów będzie nawiązanie współpracy z lokalną Parafią. Warto wybrać się do Kancelarii Parafialnej, aby porozmawiać z Proboszczem i poprosić, aby po niedzielnym nabożeństwie powiedział z ambony o realizowanej innowacji. Dla seniorów księża są ogromnym autorytetem, a kościoły jedynym miejscem, w którym pojawiają się pomimo trudności w poruszaniu się. Dlatego warto pomyśleć o tej formie dotarcia do waszych przyszłych odbiorców innowacji. Można poprosić też o wsparcie lokalnego listonosza, który codziennie dostarcza korespondencję, dzięki czemu kojarzy wielu ludzi i wie, kto z mieszkańców może potrzebować realizowanej przez was innowacji.

Niezależnie od lokalizacji, w jakiej będziecie wdrażać testowaną przez nas innowację warto łączyć metody dotarcia do odbiorców, bo nigdy nie wiecie, która z nich w waszym przypadku okaże się najskuteczniejsza.

NIEZBĘDNIK INNOWATORA

Zapewne jest wiele elementów, które mogą przydać się wam podczas realizacji innowacji w waszym regionie/mieście/dzielnicy i może być ich znacznie więcej od tych wypracowanych przez nas. Elementy, które w tym rozdziale przedstawiamy, są absolutnym minimum niezbędnym do sprawnego przebiegu działania i są nimi:

- 1 Schodółaz.
- 2 Środek transportu dla schodółazu, którym może być rower cargo jak w naszym przypadku bądź samochód.
- 3 Ubezpieczenie OC dla jednostki realizującej działanie i NWW dla odbiorców. Podczas testowanej przez nas innowacji nie wydarzyła się żadna niebezpieczna sytuacja, jednak ubezpieczenie dało nam poczucie bezpieczeństwa i świadomość odpowiedzialnego podejścia do testowanej innowacji.
- 4 Jasny, sprecyzowany regulamin działania innowacji, który zawierał będzie: godziny, w których odbiorcy mogą się z wami kontaktować; dni i godziny działania innowacji; zakres pomocy, jaką udzielacie w ramach realizacji innowacji; wytyczne dla osób obsługujących schodółaz i seniorów takie jak: niewchodzenie do mieszkania odbiorcy, któremu udzielana jest pomoc, zakaz przyjmowania od odbiorcy pieniędzy, jak również darowizn, w tym prezentów. Kwestie dotyczące regulaminu poruszemy dokładniej w kolejnym rozdziale podręcznika.
- 5 Oddzielny telefon i karta SIM, która będzie przeznaczona tylko do kontaktu dla odbiorców. Odradzamy wykorzystywanie prywatnych telefonów, ponieważ może zdarzyć się, że odbiorcy dzwonić będą poza godzinami waszej pracy.
- 6 Organizacja szkolenia z obsługi schodółazu przeprowadzona przez osobę wykwalifikowaną.

- 7 Osoby do obsługi schodołazu. Optymalną liczbą osób do obsługi maszyny jest ok. 10 osób, które zapewnią pełną dyspozycyjność innowacji przy dłuższym korzystaniu z technologii przy około 20-30 odbiorcach. Angażując do obsługi schodołazu odpowiednią liczbę osób, będziecie mogli zapewnić dostępność usługi w różnych godzinach. Dzięki temu osoby obsługujące schodołaz, będą mogły wesprzeć was z pełnym zaangażowaniem, bez większego obciążenia fizycznego i czasowego z ich strony. Musicie wziąć też pod uwagę, że liczba osób potrzebnych do obsługi schodołazu wzrasta wraz z liczbą obsługiwanych odbiorców, oraz ze zwiększeniem częstotliwości realizowanych usług.
- 8 Znalezienie partnerów do współpracy, którzy pomogą wam w dotarciu do grupy odbiorców.
- 9 Spotkanie z fizjoterapeutą, który zrealizuje szkolenie dotyczące udzielania wsparcia osobom z trudnościami w poruszaniu się i jak poprawnie wkładać ciężkie elementy schodołazu do skrzyni roweru, tak by nie zrobić sobie krzywdy.

REGULAMIN – podstawa prawidłowej realizacji działania

Jasno sprecyzowany regulamin jest podstawą prawidłowego przebiegu realizacji działania. Bez niego możecie znaleźć się w sytuacjach, w których odbiorcy działania oczekiwali od was więcej, niż przewiduje innowacja. Mogą to być prośby o drobne przysługi takie jak: wspólne wychodzenie na zakupy, robienie zakupów, czy zawożenie do lekarzy. Doświadczaliśmy to podczas testowania innowacji. Nie chcieliśmy zostawiać naszych seniorów samych sobie, dlatego udzielaliśmy im dodatkowego wsparcia. Pomimo, że nie było to w założeniach naszej innowacji. W naszym regulaminie nie było do końca jasno napisane, jaki jest zakres naszej pomocy, dlatego podjęliśmy decyzję, że będziemy udzielać dodatkowego wsparcia, choć czasami było to trudne logistycznie i czasochłonne. Dobrą praktyką jest, aby regulamin był czytelny, zrozumiały dla odbiorców oraz dokładnie określał zakres udzielanego wsparcia. Przy tworzeniu regulaminu warto skorzystać ze wsparcia prawnika, bądź innej osoby, mającej doświadczenie w tworzeniu takich dokumentów. Najlepiej jak będzie to osoba, która ma doświadczenie w tworzeniu dokumentacji dla działań społecznych. Kończąc testowanie innowacji, wiemy, że punktami, które powinny znaleźć się regulaminie to:

- 1 SENIOR/SENIORKA/ODBIORCA DZIAŁANIA **nie wpuszcza** do mieszkania wolontariusza, który udziela mu pomocy. Wolontariusz powinien czekać na seniora przed mieszkaniem. Jest to bardzo ważny punkt, ponieważ dotyczy on bezpieczeństwa zarówno odbiorcy, jak i wolontariusza (testowaną przez nas innowację oparliśmy na wsparciu wolontariuszy). Dzięki temu unikniecie nieprzyjemnych sytuacji, w których np. senior zgubi jakąś rzecz bądź położy w innym miejscu, a oskarży wolontariusza o kradzież, czy wolontariusz okaże się nieuczciwą osobą. Nie zakładaliśmy, że takie sytuacje mogą mieć miejsce, ale rekomendujemy, aby się zabezpieczyć.

- ② SENIOR/SENIORKA powinien/powinna zasugerować **przełożenie** usługi na **inny termin** w sytuacji, gdy zauważy, że jest w złym stanie zdrowia. Schodółaz ma pasy bezpieczeństwa, więc odbiorca innowacji nie powinien spaść i jest w pełni bezpieczny (szczególnie w przypadku schodółazu gaśienicowego, ze względu na pozycję w jakiej siedzi odbiorca - osoba siedząca na nim naprawdę musiałaby wręcz wyskoczyć ze schodółazu). W tym punkcie chcieliśmy uniknąć sytuacji np. omdlenia, w których osoba obsługująca będzie miała bardzo dużą trudność w udzieleniu pomocy w trakcie schodzenia po schodach.
- ③ SENIOR/SENIORKA, który w momencie wykonywania usługi zaobserwuje u siebie nagłe pogorszenie stanu zdrowia, czy samopoczucia powinien o tym niezwłocznie poinformować wolontariusza. Ten punkt jest nawiązaniem do poprzedniego, ponieważ mogą zdarzyć się nieprzewidziane sytuacje. Niezwłoczne poinformowanie o pogorszeniu stanu zdrowia, pozwala wolontariuszowi zjechanie urządzeniem ze schodów na klatkę schodową, tak by mieć wystarczająco miejsca i móc udzielić ewentualnej pomocy seniorowi. Warto zabezpieczyć się na wypadek wszelkich zdarzeń.
- ④ SENIOR/SENIORKA powinien potwierdzić, iż jego waga w dniu wykonania usługi **nie przekracza maksymalnego** dopuszczalnego obciążenia schodółazu 160 kg. Zanim zapiszecie taki punkt w regulaminie, powinniście sprawdzić, jakie jest maksymalne dopuszczalne obciążenie waszego urządzenia. Powinniście pamiętać, że w przypadku schodółazów, które mają doczepiany wózek inwalidzki to, na **160 kg** składa się: waga wózka + waga pasażera. I to jest bardzo ważne. Nie wiemy, jak zachowałby się schodółaz w momencie przekroczenia dopuszczalnej wagi. Radzimy, aby tego nie sprawdzać!

Dodatkowymi punktami regulaminu, które są równie ważne, ale będą indywidualne dla każdego z przyszłych użytkowników innowacji to:

Dni i godziny waszej pracy. Powinniście to jasno określić, bo bez tego zdarzą wam się telefony np. w sobotę o 7.00 rano. Wasi odbiorcy powinni wiedzieć, kiedy mogą dzwonić, dzięki temu będą wiedzieli, jak mogą układać sobie wizyty u lekarzy, wyjścia na spacer, czy na jakieś wydarzenia. Wam przyniesie to komfort pracy i świadomość, że nie zawsze musicie być w gotowości.

Jeżeli jako przyszli użytkownicy chcecie wspierać waszych odbiorców tylko we wchodzeniu i schodzeniu ze schodów przy pomocy schodółazu, musicie to jasno określić w regulaminie. Tak by wasi odbiorcy rozumieli, na czym polega działanie innowacji. Pozwoli to wam uniknąć próśb o dodatkową pomoc ze strony waszych odbiorców. Warto, abyście zrobili dokładne rozeznanie dotyczące lokalnych jednostek, organizacji pozarządowych i instytucji udzielających wsparcia w innym zakresie np. robienia zakupów. Dzięki temu będziecie w stanie udzielić waszym odbiorcom dokładnej informacji, gdzie mogą szukać wsparcia, a to też jest pomoc. Jeżeli zdecydujecie się udzielać dodatkowej pomocy, to musicie mieć świadomość, że bywa to często bardzo czasochłonne.

KOMUNIKACJA PODSTAWĄ KOMFORTU ODBIORCY

W podręczniku nie jesteśmy w stanie zawrzeć podstaw technicznych dotyczących obsługi schodółazów. Każda maszyna różni się od siebie drobnymi, bądź większymi technicznymi szczegółami. Poza tym w Polsce dostępni są specjaliści, którzy przeprowadzą dla was odpowiednie szkolenie. Odradzmy samodzielną naukę, czy oglądanie filmów szkoleniowych na YouTube (o ile takowe są). Czasami firmy sprzedające schodółazy nie oferują szkoleń, dlatego zanim zdecydujecie się na zakup z danej firmy, pytajcie o szkolenie. Poniżej przedstawiono opracowaną strategię komunikacyjną z odbiorcą w trakcie korzystania z usługi schodółazu. Jest nią proste tłumaczenie rzeczywistości i tego co w danym momencie będzie się działo. Mówiąc do waszego odbiorcy proste komunikaty typu:

- teraz przesiadamy się na schodółaz;
- teraz zapinamy pasy bezpieczeństwa;
- urządzenie jest w pełni bezpieczne, nie musi się Pan/Pani niczego obawiać;
- teraz przechylamy schodółaz;
- teraz zaczynamy zjeżdżać / wjeżdżać;
- teraz będziemy skręcać;
- teraz może trochę zatrząść;
- teraz wracamy do pozycji wyjściowej;
- teraz można powoli zsiąść ze schodółazu;

zwiększacie jego komfort, ponieważ będzie wiedział, czego może się spodziewać w danym momencie. Zmniejsza to ewentualny dyskomfort, obawy czy strach związany z korzystaniem ze schodółazu. Dzięki tym prostym komunikatom, unikacie pojawienia się potencjalnego ataku paniki u odbiorcy. Pamiętajcie, że jest to dla odbiorców całkowicie nowe rozwiązanie, przez co mogą nie do końca mu ufać. Nie jest też na tyle powszechne, aby jego działanie było w pełni zrozumiałe dla odbiorcy. To podejście zwiększa pozytywny odbiór usługi ze strony odbiorców i prawdopodobieństwo chęci ponownego skorzystania z niej.

MOBILNOŚĆ – TRANSPORTOWANIE SCHODOŁAZU

Wybór odpowiedniego środka transportu do przewożenia schodołazu zależy od wielkości obszaru, jaki zdecydujecie się obsługiwać, oraz oczywiście od waszych preferencji. W momencie, w którym obsługiwany przez was obszar jest większy niż warszawski Muranów, warto zastanowić się nad przewożeniem schodołazu samochodem. Niestety wiąże się to z dodatkowymi kosztami związanymi z utrzymaniem pojazdu, tankowaniem i koniecznością posiadania prawa jazdy przez osobę go przewożącą. Celem testowanej przez nas innowacji było nie tylko samo udzielanie pomocy we wchodzeniu i schodzeniu po schodach, ale tworzenie sieci wsparcia. Uznaliśmy, że warto wypożyczyć jeden z Miejskich Rowerów Cargo na potrzeby testowanej przez nas innowacji ze strony Wydziału Zrównoważonej Mobilności Zarządu Dróg Miejskich w Warszawie. Modelem roweru, jaki wypożyczyliśmy był FlexiCargoBike: <http://www.flexicargobike.pl/>. Decydując się na podjęcie współpracy z jednostką publiczną warto mieć świadomość, jak długo będzie trwał proces od pierwszego kontaktu z urzędem do podpisania umowy i wydania roweru. Pomimo długiego procesu związanego z wewnętrznymi procedurami urzędu i stresu jaki się z tym wiązał, to nie zmienilibyśmy tej decyzji, ponieważ sieciowanie organizacji było celem naszego działania i umożliwiło nam to wypożyczenie i przetestowanie 2 schodołazów.

Wykorzystanie roweru cargo jako środka transportu dla schodołazu ma wiele zalet. Przede wszystkim są to niskie koszty związane z przemieszczaniem się i utrzymaniem roweru. Jest to również bardziej ekologiczna forma transportu, oraz osoba poruszająca się rowerem nie musi mieć prawa jazdy. FlexiCargoBike spisał się bardzo dobrze. Oba schodołazy mieściły się w skrzyni roweru bez problemu. Dla bezpieczeństwa w trakcie transportu rozważcie zakup specjalnych pasów i małej plandeki. Pasy chroniły schodołaz przed wypadnięciem w trakcie jazdy, a plandeka przed dostaniem się wody do elektroniki w trakcie ewentualnego deszczu (trzeba na to bardzo uważać).

Istnieją też wady takiego rozwiązania. Skrzynia wypożyczonego roweru może nie mieć drzwiczek bocznych, bądź innego systemu ułatwiającego wyciąganie schodołazu. Przez to za każdym razem konieczne będzie wkładanie rozłożonych elementów schodołazu do skrzyni od góry. Wiąże się to z podnoszeniem ciężkich elementów urządzenia ważących między 10, a 30 kilogramów. Przez to nie każdy mógł być wolontariuszem, ponieważ osoba obsługująca schodołaz musiała być odpowiedniej postury i mieć wystarczającą siłę fizyczną, aby być w stanie włożyć elementy schodołazu do skrzyni roweru.

Jeżeli jako przyszli użytkownicy innowacji zdecydujecie się na zakup roweru cargo, to polecamy, aby przerobić przyczepkę/skrzynię tak, by dało się wjeżdżać schodołazem do niej, np. od przodu. Dzięki temu nie wymagałoby to dźwigania najcięższego elementu schodołazu (najczęściej jest nim gaśienica z silnikiem). Można też pomyśleć nad zaprojektowaniem skrzyni/przyczepki roweru cargo

tak, by jak najłatwiej było wkładać elementy schodołazu do niej. Kolejnym elementem jest zadbanie o dodatkowy hamulec w rowerze w momencie, kiedy na nim nie siedzimy. Tańszym rozwiązaniem jest zabieranie ze sobą klocka pod koła, tak aby rower w trakcie zdejmowania schodołazu nie odjeżdżał.

Koszt związany z zakupem roweru cargo wahać się będzie w zależności od wybranego przez was modelu roweru. Na portalach typu OLX można już znaleźć używane rowery w granicach 3 tysięcy złotych. Jeżeli zdecydujecie się na zakup nowego, trzeba liczyć się z wydatkiem w granicach co najmniej 8-10 tysięcy złotych (tak by skrzynia była wystarczająco duża), a każde dodatkowe udogodnienia, bądź przeróbki roweru będą was dodatkowo kosztować. Chyba, że będziecie w stanie dokonać je samodzielnie.

Jeżeli zdecydujecie się na zakup bądź wynajem roweru cargo, jako środka transportu dla schodołazu to sugerujemy, aby rozejrzeć się za miejscem przechowywania roweru. Zabezpieczy to rower przed ewentualną kradzieżą, zapewni wam spokój i podniesie poziom bezpieczeństwa ciągłości realizacji innowacji. Nawet najlepsza klamra zabezpieczająca nie daje tego samego poziomu bezpieczeństwa co np. garaż. Zamykanie rowerów cargo w pomieszczeniu na noc (np. w garażu) w przypadku wynajmu jest często wymagane.

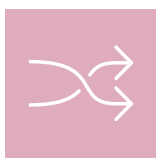

PUNKT KONTAKTOWY

Punktem Kontaktowym w zamyśle innowacji może być stała osoba, która będzie odbierać telefony od seniorów potrzebujących wsparcia usługi schodołazu przy zejściu lub wejściu po schodach. Następnie z zachowaniem przepisów RODO powinna przekazywać niezbędne informacje do wolontariuszy, którzy mogą w umówionym czasie pojawić się u seniora/seniorki. W zamyśle może być to otwarta, życzliwa i kontaktowa seniorka, która zmniejszy dystans pomiędzy nią, a odbiorcą i będzie dysponować wystarczającą ilością czasu na rozmowę. Takie były założenia, a co pokazała praktyka? W przypadku testowanej innowacji niemal wszystkie osoby zaangażowane w projekt zostały oddelegowane do obsługi schodołazu. Dzięki temu nie mieliśmy przestoju w działaniach i mogliśmy udzielić pomocy każdemu odbiorcy, który do nas dzwonił. Nie pozostało to bez konsekwencji, ponieważ odbieraliśmy wszystkie połączenia od seniorów i samodzielnie koordynowaliśmy wszystkie działania. Dzięki temu wiemy też dobrze, jak działała każda składowa testowanej innowacji. Zdarzały się różne telefony, nie tylko związane z obszarem realizacji naszej innowacji. Odbieraliśmy połączenia od osób potrzebujących informacji dotyczących montażu windy w ich blokach. Dzwoniły osoby sugerujące nam rozszerzenie działań, o walkę z brakiem wind w warszawskich blokach. Dzwoniły też osoby z innych dzielnic, które dowiedziały się o realizowanym przez nas działaniu na Muranowie. Każdej z dzwoniących osób udzielaliśmy odpowiedzi na ich pytania, oczywiście o ile byliśmy w stanie.

Ważne jest też, aby pomimo sztywno ustalonych godzin wyjść i powrotów w kalendarzu, każdorazowo potwierdzać je z odbiorcami. Wielokrotnie zdarzyć się może zmienianie dni czy godzin wyjść, bądź powrotów. Dobrą praktyką jest dzwonienie do odbiorcy np. na godzinę przed umówionym spotkaniem, dając sobie tyle czasu, ile potrzebne jest na załadowanie schodofazu i dojazd na umówione miejsce.

Osoba odbierająca połączenia telefoniczne od seniorów, musi być osobą otwartą i empatyczną, ponieważ seniorzy są często osobami samotnymi, które potrzebują rozmowy z drugim człowiekiem. Zdarzyć się może, że rozmowy z odbiorcami nie będą polegać tylko na ustaleniu terminu, na co trzeba być przygotowanym. Wcześniej wspomnieliśmy już, że ważne jest, aby mieć dedykowany numer telefonu, który będzie aktywny w godzinach waszej pracy. Jako przyszli użytkownicy innowacji pamiętajcie, że powinniście zadbać również o wasz komfort. Nie będziecie w stanie być cały czas w gotowości przez dłuższy czas. Dlatego dedykowany numer telefonu w ściśle określonych godzinach z osobą go obsługującą (Punktem Kontaktowym) jest ważnym elementem sukcesu realizacji innowacji.

SIECIOWANIE

W każdym mieście, gminie znajdują się organizacje i instytucje, które kierują swoje działania do seniorów czy osób z niepełnosprawnościami. Warto jest zorientować się z kim moglibyście nawiązać współpracę, aby połączyć siły w realizacji wspólnego celu. Na pewno znajdą się jednostki, które będą chciały was wesprzeć nawet poprzez udostępnienie posta w mediach społecznościowych, umożliwienie wywieszenia plakatu w ich obiekcie, czy umożliwienie pozostawienia ulotek dla zainteresowanych. Każda forma pomocy zbliża was do odbiorcy, dlatego nie bójcie się szukać. W naszym przypadku wsparcia udzieliły nam:

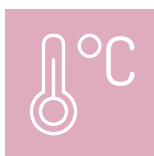
- ① Centrum Aktywności Międzypokoleniowej Nowolipie.
- ② Dom Kultury Śródmieście - Międzypokoleniowa Klubokawiarnia
- ③ Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu
- ④ Portal "Ochotnicy Warszawscy": <https://ochotnicy.waw.pl/>
- ⑤ Wydział Zrównoważonej Mobilności Zarządu Dróg Miejskich w Warszawie
- ⑥ Przychodnia Rodzinna STARÓWKA (ul. W. Andersa 37, 00-159 Warszawa)

Za co jesteśmy ogromnie wdzięczni. Skierowaliśmy się też do innych instytucji np. Centrum Pomocy Społecznej Dzielnicy Śródmieście, którzy przekazali swoim

pracownikom informacje o realizowanym przez nas projekcie. Pomimo trudności, czy formalności, jakie w niektórych przypadkach będziecie musieli spełnić, warto działać wspólnie i szukać wsparcia w lokalnych instytucjach i organizacjach pozarządowych.

W większości miast znajdują się podobne organizacje, do których można się zwrócić z prośbą o nawiązanie współpracy, takie jak:

- ↗ Centra Aktywności Międzypokoleniowej.
- ↗ Miejsca aktywności lokalnej.
- ↗ Biblioteki.
- ↗ Stowarzyszenia lub fundacje.
- ↗ Przychodnie rodzinne.
- ↗ Urzędy gminy lub miasta.
- ↗ Centra wolontariatu.
- ↗ Kancelarie Parafialne.
- ↗ Urzędy Pocztowe.
- ↗ Ośrodki Pomocy Społecznej.
- ↗ Placówki Rehabilitacyjne (najlepiej NFZ).
- ↗ Miejskie Ośrodki Kultury.

POGODA – KIEDY ZACZAĆ

Innowacja z powodzeniem działać może cały rok, niezależnie od pogody. Warto jednak rozpoczynać realizację, kiedy aura za oknem jest bardziej sprzyjająca, np. wiosną, bądź wczesnym latem, ponieważ wtedy ludzie czują większą potrzebę wyjścia z domów. Liczba naszych odbiorców zaczęła szybko rosnąć w momencie poprawy pogody, a kiedy wiosna na dobre zagościła w Polsce to schodziłaz był w trasie niemal codziennie.

KOSZT WDROŻENIA INNOWACJI

Na całkowity koszt wdrożenia innowacji składa się wiele czynników, ale kluczowymi są: liczba obsługiwanych odbiorców, częstotliwość korzystania z rozwiązania przez odbiorców i czas realizacji innowacji (im dłużej realizowana jest innowacja tym koszty realizacji będą wyższe). W tym rozdziale znajduje się tabela, w której zawarte są podstawowe elementy pozwalające oszacować całkowity koszt wdrożenia innowacji w przypadku: [Rocznej realizacji innowacji dla 20 odbiorców](#).

Koszty realizacji w każdym regionie mogą się od siebie znacznie różnić, ze względu na skalę wdrożenia innowacji. Podane przez nas ceny poszczególnych elementów są szacunkowe. Sprawdzane były z cennikami dostępnymi na

stronach internetowych w czerwcu 2022 i od tego czasu mogły się zmienić. Przygotowując się do wdrożenia należy pamiętać, że ceny można negocjować, zwłaszcza przy większych zakupach. Tabela celowo nie ma podsumowania całości kosztów, ponieważ nie należy się nią sugerować, tylko samodzielnie podejść do podsumowania kosztów po określeniu wszystkich elementów składowych wdrażanej innowacji.

Dzięki doświadczeniu nabytemu podczas testowania innowacji wiemy, iż jeden schodołaz powinien być wystarczający, aby sprawnie obsłużyć 20 odbiorców (na każde kolejne 20 odbiorców powinien przypadać dodatkowy schodołaz i rower cargo). Może jednak okazać się, że wasi odbiorcy będą korzystać z rozwiązania z większą częstotliwością niż odbiorcy testowanej innowacji na warszawskim Muranowie. Wtedy potrzebne będą dwie maszyny i dwa rowery cargo. Jednak początkowo sugerujemy rozpoczęcie działania od jednej, a wraz z rozwojem działania innowacji dokupowanie bądź wynajęcie kolejnych schodołazów i rowerów cargo. 1

Na podstawowy koszt wdrożenia innowacji przy liczbie do 20 odbiorców przez rok składa się:

Lp.	Nazwa kosztu	Jednostka	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy	łącznie	komentarz do kosztu
1	Zakup schodołazu	sztuka	1	17000	17 000	Schodołazy czasami sprzedawane są w promocji i udzielane są rabaty. Warto jest negocjować cenę. Model: gąsienicowy Liftkar PTR 130 (droższy), LG 2020 schodołaz kroczący z krzeselkiem (tańszy).
2	szkolenie z obsługi schodołazu	opłata	1	400	400	Część firm zajmujących się sprzedażą schodołazów realizują darmowe szkolenia. Miejcie na uwadze, że czym innym jest prezentacje maszyn, a czym innym szkolenie (dopytując o czas trwania szkolenia).
3	koszt ubezpieczenia OC dla organizacji prowadzącej działanie	opłata roczna	1	2000	2000	Część organizacji ma w standardzie wykupione ubezpieczenie OC. Należy jednak skontaktować się z ubezpieczycielem i przekazać mu informacje o realizowanym działaniu. Może to wpłynąć na wzrost rocznej składki. W przypadku testowanej przez nas innowacji miało to miejsce.
4	koszt ubezpieczenia schodołazu	opłata roczna	1	400	400	Koszt związany z rocznym ubezpiečeniem schodołazu waha się między 400-600 zł. Ceny ubezpieczeń bardzo się wahają i mogą się zmienić względem podanej kwoty.
5	koszt ubezpieczenia NWW dla odbiorców działania	opłata roczna dla 100 odbiorców	100	20	2000	Jako przyszli innowatorzy powinniście wziąć pod uwagę, że koszt ubezpieczenia NWW dla odbiorców działania jest wyższy niż standardowo (ok. 50 zł na osobę) ze względu na specyfikę innowacji. Wykupując ubezpieczenie dla waszych odbiorców powinniście przekazać ubezpieczycielowi całość informacji dotyczących realizowanej innowacji, jakie posiadacie (nie zatajając żadnych faktów). Niestety zwiększa to wysokość składki, ale tylko wtedy będziecie pewni, że ubezpieczenie pokryje koszty ew. leczenia w razie wypadku.

6	koszt zakupu roweru cargo	sztuka	1	3000	3000	Koszt zakupu nowego roweru CARGO, który spełnia wymagania techniczne związane ze specyfiką innowacji (wielkość i udźwig skrzyni) zaczynają się od 8 tysięcy, a sięgają nawet 25 tysięcy. Na stronach typu OLX można znaleźć dużo ofert sprzedaży rowerów CARGO w bardzo dobrym stanie. Oferty odpowiadające technicznie specyfice innowacji (wielkość i udźwig skrzyni) zaczynają się tam już od ok. 3 tysięcy. Przy tak dużym wyborze rowerów używanych, korzystniejsze jest zakupienie roweru używanego.
---	---------------------------	--------	---	------	------	--

W przypadku wdrożenia innowacji na okres dłuższy niż pół roku rekomendujemy zakup schodołazu, ponieważ wynajem w przypadku rocznego okresu realizacji staje się nieopłacalny. Przygotowując się do wdrożenia innowacji warto podejść do kwestii kosztów wdrożenia innowacji indywidualnie. Należy wszystko zaplanować i dokładnie przeliczyć, aby upewnić się które z rozwiązań (wynajem czy zakup) będzie bardziej opłacalne. W przypadku dłuższej realizacji wynajem może być także dobrą formą rozeznania przed zainwestowaniem w zakup schodołazu np. na miesiąc. Do zakupu schodołazu należy się dobrze przygotować, ponieważ jest to duża inwestycja, która powinna nie tylko służyć przyszłym odbiorcom, ale umożliwiać komfortowe użytkowanie maszyny przez wolontariuszy. Szerzej opisaliśmy to w rozdziale dotyczącym schodołazów.

Na dodatkowe koszty realizacji innowacji mogą składać się m.in. plandeka i pasy zabezpieczające do transportu schodołazu, wydruk plakatów i ulotek, zakup telefonu i abonamentu, czy ewentualne wynagrodzenia dla osób zaangażowanych w realizację np. wsparcie prawnika. Nie jest też tak, że każdy element jest nieodzowny dla działania innowacji. Jako przyszli użytkownicy powinniście podjąć decyzję, który z nich jest dla was niezbędny, a z którego możecie zrezygnować. Ten podręcznik jest zbiorem dobrych praktyk wypracowanych w trakcie testowania innowacji, które mają pomóc przyszłym użytkownikom we wdrożeniu innowacji w innych regionach. Tak samo tabele, mają pomóc w realizowaniu działania i oszacowaniu kosztów. Są to wskazówki, które mają ułatwić działanie, aby móc dobrze się przygotować.

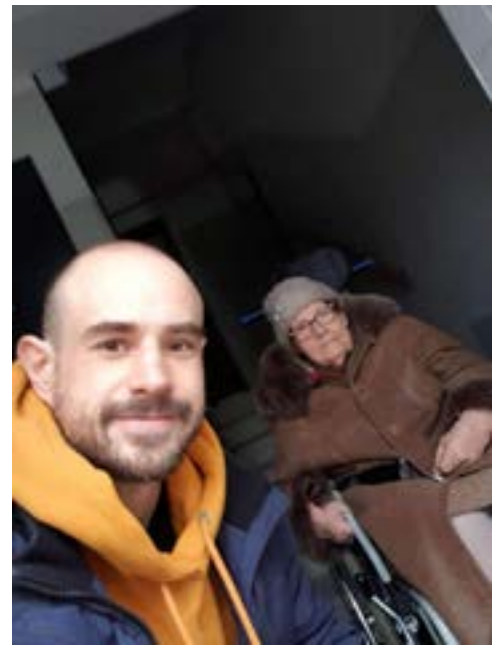
Gdybyście jako przyszli użytkownicy rozważali wdrożenie innowacji na większą skalę, to powinniście wziąć pod uwagę wzrost kosztów realizacji związanych z większym zapotrzebowaniem schodołazów, rowerów cargo i wzrostem kosztów ubezpieczenia.

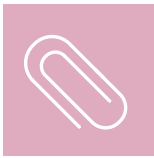

PODSUMOWANIE

Czy będzie trudno? Przygotujcie się, ponieważ najprawdopodobniej tak będzie. Możecie spotkać się z wieloma problemami: ciągle przedłużającymi się formalnościami (użyczenie roweru cargo, czy współpraca z instytucjami publicznymi), trudnością w rekrutacji odbiorców działania i wolontariuszy.

Czy warto i czy testowana innowacja jest potrzebna? Odpowiedź brzmi: zdecydowanie tak. To jak zmienicie życie tej małej grupy odbiorców, ich rodzin czy opiekunów jest warte wszystkich trudności, z jakimi przyjdzie wam się zmierzyć, czy stresu jaki doświadczyć. Testując innowację spotkaliśmy się z ogromem wdzięczności, radości i ciepłych słów ze strony osób, którym pomagaliśmy. Daliśmy im możliwość wyjścia z domu, tak zwyczajnie na spacer, gdzie niejednokrotnie już z tego zrezygnowali ze względu na pogarszający się stan zdrowia. Jedyne ich wyjścia to były te konieczne, związane z wizytą u lekarza. Często wiązały się z ogromnym trudem ze strony ich i opiekunów, którzy często musieli ich niemal znosić z mieszkań. Wdrażając innowację w swoim regionie powinniście wziąć pod uwagę z jak dużą odpowiedzialnością wiąże się jej wdrażanie, ponieważ realnie zmieniacie komfort życia odbiorców. Dlatego rozpoczynając działanie warto wszystko dokładnie przemyśleć i zaplanować. Warto szukać możliwości finansowych dla realizacji działań, ponieważ dając tak olbrzymie wsparcie i udogodnienie dla codziennego funkcjonowania odbiorców, ciężko jest sobie nawet wyobrazić, że realizacja innowacji może się nagle zakończyć. Testowana innowacja jest bardzo potrzebna i sprawdzi się niemal w każdym miejscu, a brak zapytań o tego typu rozwiązania ze strony odbiorców wynika z jego nieznaności. Dlatego planując wdrożenie innowacji warto rozpocząć od przybliżenia jej odbiorcom, by mogli zrozumieć, jak działa, podzielić się swoją opinią i odczuciami jeszcze zanim rozpoczniecie działania.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1:

WZÓR POROZUMIENIA Nr _____ /RRRR
O WYKONYWANIE ŚWIADCZEŃ WOLONTARIACKICH
zawarte w Warszawie w dniu _____ RRRR roku
[dalej w treści jako „Porozumienie”] pomiędzy

reprezentowanym przez uprawnionych do łącznej reprezentacji dwóch członków **Zarządu Stowarzyszenia/Fundacji** działający w osobach:

1) Pana **AA** – pełniącego funkcję _____ ,

2) Pana **BB** – pełniącego funkcję _____ ,

który to Zarząd udzielił **pełnomocnictwa** (*kopia pełnomocnictwa stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej Umowy*) do zawarcia niniejszego Porozumienia:

zwane w dalszej treści jako „**STOWARZYSZENIE/FUNDACJA**”,

a

Imię i nazwisko: _____ Adres zamieszkania:

_____ PESEL: _____

Seria i numer dowodu osobistego: _____ zwanym / -ą w dalszej treści jako „**WOLONTARIUSZ**”.

STOWARZYSZENIE i WOLONTARIUSZ są zwani dalej jako „**Strony**”, a każdy z osobna jako „**Strona**”.

PREAMBUŁA

I. STOWARZYSZENIE/FUNDACJA uzyskało środki finansowe (grant) na **wdrożenie innowacji (schodółazu)** w ramach _____ (tu wymieniamy dokładne źródło finansowania realizacji innowacji).

II. Testowanie innowacji, o której mowa powyżej w punkcie I niniejszego Porozumienia, polega na zbudowaniu **Sieci Wsparcia**, której zadaniem będzie **pomoc seniorom**, mającym trudność w poruszaniu się, w pokonywaniu schodów przy wykorzystaniu **schodółazu** obsługiwanego przez **wolontariuszy**, w celu ponownego włączenia seniorów w życie społeczne.

III. STOWARZYSZENIE/FUNDACJA jest uprawnione do korzystania ze świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873; tekst jednolity z dnia 29 maja 2020 roku – Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.) [zwana dalej jako „**Ustawa**”].

Niniejszym Strony oświadczają, że nie istnieją żadne znane im przeszkody natury prawnej lub faktycznej do zawarcia poniższego Porozumienia.

§ 1

STOWARZYSZENIE/FUNDACJA powierza wykonywanie WOLONTARIUSZOWI, a WOLONTARIUSZ dobrowolnie i bezpłatnie podejmuje się wykonywania na rzecz STOWARZYSZENIA/FUNDACJI świadczeń związanych z obsługą schodołazu w celu udzielenia pomocy seniorom, którzy mają trudności w poruszaniu się, w pokonywaniu schodów zgodnie z zasadami przewidzianymi w Regulaminie stanowiącym **Załącznik nr 2** do niniejszego Porozumienia, zwane dalej jako „Świadczenia Wolontariackie”.

§ 2

Strony Porozumienia uzgadniają, że Świadczenia Wolontariackie będą wykonywane w okresie od _____ do _____

§ 3

Miejscem wykonywania Świadczeń Wolontariackich będą osiedla na obszarze:

§ 4

Wolontariusz jest obowiązany wykonywać uzgodnione Świadczenia Wolontariackie **osobiście i z należytą starannością**.

§ 5

Za wykonywanie Świadczeń Wolontariackich WOLONTARIUSZ nie otrzyma wynagrodzenia.

§ 6

1. Porozumienie może być **rozwiązane** za obopólną zgodą Stron **w każdej chwili** w formie pisemnej. 2. Porozumienie może być rozwiązane przez każdą ze Stron **za wypowiedzeniem** w terminie 14 dni w formie pisemnej. 3. Porozumienie może być rozwiązane przez każdą ze Stron **bez zachowania okresu wypowiedzenia** z ważnych przyczyn i winno nastąpić w formie pisemnej oraz zawierać uzasadnienie. 4. Za ważne przyczyny Strony uznają w szczególności:

- 1) stan zdrowia WOLONTARIUSZA;
- 2) wcześniejsze zakończenie projektu realizowanego przez STOWARZYSZENIE/FUNDACJĘ, tj. testowanie innowacji (schodołazu), w ramach **Inkubatora Innowacji Społecznych**;
- 3) wcześniejsze zakończenie Projektu Grantowego pn. _____ (tu wymieniamy nazwę projektu, w ramach której wdrażamy innowację i nazwę jednostki finansującej wdrożenie);
- 4) inne losowe przyczyny, których Strony nie przewidziały w chwili zawierania niniejszego Porozumienia.

§ 7

WOLONTARIUSZ zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które uzyskał w związku z wykonywaniem świadczeń na rzecz STOWARZYSZENIA/FUNDACJI, a które stanowią tajemnicę STOWARZYSZENIA/FUNDACJI. Dotyczy to w szczególności informacji związanych z sytuacją socjalną i zdrowotną osób, na rzecz których WOLONTARIUSZ świadczy pomoc.

§ 8

STOWARZYSZENIE/FUNDACJA zobowiązuje się zapewnić WOLONTARIUSZOWI bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez niego Świadczeń Wolontariackich, w tym zapewnić środki ochrony indywidualnej takiej jak: maseczki ochronne, płyn dezynfekujący.

§ 9

W przypadku gdy WOLONTARIUSZ wykonuje Świadczenia Wolontariackie na rzecz STOWARZYSZENIA/FUNDACJI przez okres nie krótszy niż 30 dni, STOWARZYSZENIE/FUNDACJA jest zobowiązane zapewnić WOLONTARIUSZOWI ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

§ 10

Na żądanie WOLONTARIUSZA STOWARZYSZENIE/FUNDACJA jest zobowiązane do wydania pisemnego zaświadczenia o wykonaniu Świadczeń Wolontariackich przez WOLONTARIUSZA. Zaświadczenie to powinno zawierać informację o zakresie wykonywanych Świadczeń Wolontariackich.

§ 11

Na prośbę WOLONTARIUSZA STOWARZYSZENIE/FUNDACJA może sporządzić pisemną opinię o wykonaniu Świadczeń Wolontariackich przez WOLONTARIUSZA.

§ 12

W zakresie nieuregulowanym niniejszym Porozumieniem i Ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny.

§ 13

O ile niniejsze Porozumienie nie stanowi inaczej, wszelkie jej zmiany wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 14

Wszelkie spory dotyczące niniejszego Porozumienia lub jego wykonania będą rozstrzygane przez Strony w drodze negocjacji. Jeżeli Strony nie dojdą do porozumienia w terminie 30 dni od daty pisemnego wezwania do polubownego rozstrzygnięcia sporu, skierowanego przez Stronę do odpowiedniej drugiej Strony, to spór zostanie poddany pod rozstrzygnięcie sądu powszechnego właściwego rzeczowo i miejscowo dla siedziby STOWARZYSZENIA/FUNDACJI.

§ 15

Wymienione poniżej załączniki do niniejszego Porozumienia stanowią jego integralną część:

- 1) Pełnomocnictwo
- 2) Regulamin.

§ 16

Niniejsze Porozumienie zostało sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

W imieniu STOWARZYSZENIA/FUNDACJI

WOLONTARIUSZ

(data, czytelny podpis)

(data, czytelny podpis)

ZAŁĄCZNIK NR 2 – WZÓR REGULAMINU
DO POROZUMIENIA O WYKONYWANIE ŚWIADCZEŃ WOLONTARIACKICH

- ① WOLONTARIUSZ zobowiązuje się do wykonywania Świadczeń Wolontariackich zgodnie z poniższymi **zasadami**:
- ② WOLONTARIUSZ **nie wchodzi** do mieszkania seniora/seniorki, któremu/której udziela pomocy. Czeką na seniora przed mieszkaniem.
- ③ WOLONTARIUSZOWI **nie wolno** przyjmować od seniora/seniorki pieniędzy, jak również darowizn, w tym prezentów.
- ④ WOLONTARIUSZ powinien zasugerować **przełożenie** usługi na **inny termin** w sytuacji, gdy zauważy, że senior/seniorka jest w złym stanie zdrowia.
- ⑤ WOLONTARIUSZ zobowiązuje się do wykonywania Świadczeń Wolontariackich **w następujący sposób**:
 - ↗ Odbiera od koordynatora wolontariatu informację o zamówieniu na usługę schodołazu;
 - ↗ W momencie potwierdzenia swojej dyspozycyjności otrzymuje następujące informacje: imię seniora/seniorki, numer telefonu i adres, pod który ma się udać ze schodołazem i rowerem cargo;
 - ↗ Odbiera schodołaz i rower cargo z miejsca przechowywania _____ (adres przechowywania schodołazu i roweru cargo);
 - ↗ Przyjeżdża ze schodołazem i rowerem cargo pod otrzymany adres seniora/seniorki;
 - ↗ Przymocowuje rower cargo obejmą w bezpiecznym miejscu na czas udzielania pomocy seniorowi/seniorce;
 - ↗ Dzwoni do domofonu seniora/seniorki z informacją, że jest już na miejscu, aby senior/seniorka mógł/mogła przygotować się do wyjścia;
 - ↗ Wjeżdża na górę, dzwoni do mieszkania (**NIE WCHODZI DO MIESZKANIA!!!**);
 - ↗ Pomaga zapiąć pasy seniorowi/seniorce podczas wsiadania na schodołaz;
 - ↗ Razem ze seniorem/seniorką schodzą za pomocą schodołazu;

- ↗ Pomaga rozpiąć pasy seniorowi/seniorce podczas wysiadaniu ze schodołazu;
- ↗ Upewnia się, czy godzina powrotu seniora/seniorki jest aktualna.
- ↗ Informuje seniora/seniorkę, że przy wchodzeniu pomocy udzielać będzie inny wolontariusz.
- ↗ Przekazuje informację o godzinie powrotu seniora/seniorki do koordynatora wolontariatu w celu umówienia kolejnego wolontariusza na czas powrotu seniora/seniorki;
- ↗ Zwraca rower cargo i schodołaz na miejsce przechowywania, aby kolejny wolontariusz mógł odebrać ten sprzęt na czas powrotu seniora/seniorki.

ZAŁĄCZNIK NR 3

WZÓR REGULAMIN KORZYSTANIA Z USŁUGI WSPARCIA W PORUSZANIU SIĘ PO SCHODACH PRZY WYKORZYSTANIU SCHODOŁAZU

SENIOR/SENIORKA zobowiązuje się do zapoznania się **zasadami** niniejszego **regulaminu i oświadcza**, że zgadza się z zawartymi w nim punktami:

1. SENIOR/SENIORKA **nie wpuszcza** do mieszkania wolontariusza, który udziela mu pomocy. Wolontariusz powinien czekać na seniora przed mieszkaniem.
2. SENIOROWI/SENIORCE za udzieloną pomoc **nie wolno** wręczać wolontariuszowi pieniędzy, jak również darowizn, w tym prezentów. Udzielane wsparcie ze strony wolontariusza jest dobrowolnym działaniem wolontariackim i nie należy się za nie wynagrodzenie.
3. SENIOR/SENIORKA chcący skorzystać z usługi schodołazu powinien skontaktować się z punktem kontaktowym przynajmniej **1 godzinę wcześniej**, ponieważ jest to minimalny czas potrzebny na przygotowanie schodołazu i dojazd na miejsce przez wolontariusza.
4. SENIOR/SENIORKA powinien/powinna zasugerować **przełożenie** usługi na **inny termin** w sytuacji, gdy zauważy, że jest w złym stanie zdrowia.
5. SENIOR/SENIORKA, który w momencie wykonywania usługi zaobserwuje u siebie nagłe pogorszenie stanu zdrowia, czy samopoczucia powinien o tym niezwłocznie poinformować wolontariusza.
6. SENIOR/SENIORKA powinien potwierdzić, iż jego waga w dniu wykonania usługi **nie przekracza maksymalnego** dopuszczalnego obciążenia schodołazu 160 kg.

(podpis SENIORA/SENIORKI korzystającej
z testowanej innowacji)

Projekt „GENERATOR INNOWACJI. SIECI WSPARCIA 2” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
PCG Polska Sp. z o. o., ul. Fabryczna 17, 90-344 Łódź, www.pcgpolska.pl/
Partner Projektu: Towarzystwo Inicjatyw Twórczych “ę”, ul. Mokotowska 55 m. 50,
00-542 Warszawa www.e.org.pl/

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

